

Sammanträdande organ

Hållbarhetsutskottet

Tid

2024-04-03 klockan 10:00

Plats

KTS-salen

Nr

Ärende

Beteckning

1	Upprop	
2	Val av justerare	
3	Fastställande av dagordning	
4	Tema: Hållbara samhällen - Forskningsprojekt Aktiva skoltransporter - Cykelvänligaste staden - Våldspreventivt arbete - SSPF (Skola, Socialtjänst, Polis, Fritid) - Värdering av ekosystemtjänster i planarbete	
5	Svar på motion om ökade kunskaper om droger och beroende	KS/2023:416
6	Antagande av reviderad regional ANDTS-strategi	KS/2024:145

Anneli Hedberg (S)

Ordförande

Datum
2024-03-19

Vår beteckning
KS/2023:416 - 1.2.6 -
Initiativ från
förtroendevalda, nämnd,
revisorer, bolag,
fullmäktigeberedning

Mottagare:
Hållbarhetsutskottet

Ordförandeförslag - Svar på motion om ökade kunskaper om droger

Ordförandens förslag till beslut

Hållbarhetsutskottet föreslår kommunfullmäktige besluta att anse motionen besvarad med hänvisning till kommunledningsförvaltningens yttrande.

Anneli Hedberg (S)
Hållbarhetsutskottets ordförande

Svar på motion - Ökade kunskaperna om droger och beroende

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen lämnar inget förslag till beslut.

Sammanfattning av ärendet

Inger Fredriksson (C) och Ingela Wallace (C) har lämnat en motion om att öka kunskaperna om droger och beroende. Motionen utmynnar i följande yrkande:

"Att kommunen rustar alla kommunanställda med kunskaper om droganvändning och beroende, en ANDTS-utbildning.

Att kommunen rustar alla föräldrar på samma sätt.

Att kommunfullmäktiges ledamöter får en utbildning eller föreläsning i anslutning till ett sammanträde. Därmed får allmänheten också möjlighet till att ta del av samma information.

Att kommunen rustar alla barn med kunskaper, så att de vet och väljer att svara nej den dag frågan kommer om de vill prova.

Att kommunens hemsida blir tydligare, så att det snabbt går att hitta svar för googlande, oroade föräldrar exempelvis."

Motionen har sänts till bland annat hållbarhetsutskottet på remiss.

I Katrineholm utgår vi från preventionsstjärnan i vårt förebyggande arbete. Ohälsa, bruk av ANDTS, våld, kriminalitet och utanförskap är samhällsproblem som i stor utsträckning kan förklaras av samma bakomliggande faktorer, eller risk- och skyddsfaktorer. Tidigt främjande och förebyggande arbete som påverkar dessa bakgrundsfaktorer kan därför få effekter på många problemområden samtidigt. Samarbete och samverkan är en nödvändighet för framgång i ANDTS-arbetet, inte minst inom det förebyggande området.

I Katrineholms kommun finns en kommunövergripande ANDTS-grupp som samverkar och planerar insatser inom ANDTS-området. ANDTS-gruppen består av representanter från samtliga förvaltningar och syftet är att tillsammans arbeta utifrån målen i kommunplanen samt Sörmlands regionala ANDTS-strategi. Nedan beskrivs de kommunövergripande förebyggande insatser som pågår:

- Samverkan och nätverk för samtliga förvaltningar kring ANDTS samt samverkan med polis och regionen
- ANDTS-coachutbildning för personal inom skolan. Syftet med ANDTS-coachmetoden är att öka kunskapen och tryggheten kring ANDTS för de som möter våra barn och ungdomar. Efter genomförd utbildning ska coacherna sprida kunskapen vidare till övriga medarbetare, driva ett förebyggande ANDTS-arbete på skolorna, sprida information och kunskap vidare till sina kollegor, hålla i informationsträffar för föräldrar och ungdomar etc.
- Nätverk för ANDTS-coacher för kunskaps- och erfarenhetsutbyte
- Kompetenshöjande insatser för skolan genom t.ex. Skolans roll i att förebygga ANDTS, presentation och förankring av Liv & Hälsa ung resultatet
- Kompetenshöjande insatser för samtliga förvaltningar
- Webbsida ANDTS på intranätet: En webbsida på intranätet har tagits fram för alla kommunanställda med aktuell information, utbildningar och kunskapshöjande insatser gällande ANDTS: [ANDTS | Katrineholms kommun Intranät](#)
- Webbsida ANDTS på externa webben med information om var man kan få stöd och hjälp kring ANDTS.
- 100% ren hårdträning – förebyggande arbete kring dopning genom nätverk med samtliga gym i Katrineholm samt polisen.
- Uppstart av metoden Krogar Mot Knark – förebyggande arbete kring narkotika på krogar i kommunen.
- Informationskampanjer kring ANDTS genomförs kontinuerligt för att öka kunskapen och uppmärksamheten kring ANDTS. Exempelvis informationskampanjer kring alkohol/antilangningskampanjer, Spel om pengar (skärmtid, dataspel och spel om pengar), tobaksfria dagen, uppmärksamhetsveckan kring dopning.
- ANDTS-policy för föreningar (Service- och teknikförvaltningen)
- Föräldrastödsinsatser (Socialförvaltningen)
- Ett APT-kit kring alkohol- och drogproblematik har tagits fram och finns i årshjulet för chefer. (Kommunledningsförvaltningen - HR)

För ett framgångsrikt förebyggande ANDTS-arbete gäller att arbeta långsiktigt, utgå från lokala behov och involvera många aktörer som i samverkan och på ett strukturerat sätt, arbetar tillsammans. Framgångsrikt är också en kombination av åtgärder inriktade mot att påverka både tillgänglighet och efterfrågan kring ANDTS:

- Tillgänglighet – exempelvis tillsyn, åldersgränser, prisreglering och lagstiftning
- Efterfrågan – exempelvis attityder, normer, föräldrastöd och kunskapshöjande insatser

Ett brett hälsofrämjande och förebyggande arbete pågår för våra barn och ungdomar genom att främja fysisk aktivitet, goda matvanor, meningsfull fritid, psykisk hälsa, trygga vuxna, trygg skola som syftar till att stärka skyddsfaktorer kring våra barn och ungdomar så att de inte börjar använda droger och riskerar att hamna i kriminalitet. Exempel är Pep-kommun arbetet, suicidpreventionsarbetet samt en kommun fri från våld.

Ärendets handlingar

- Motion om ökade kunskaper om droger och beroende

Karin Nordén
Samordnare social hållbarhet

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen

Akten

Motion till kommunfullmäktige i Katrineholm om

Öka kunskaperna om droger och beroende

Kommunen måste stärka de unga och ge föräldrarna stöd tidigt, för att stoppa bruk och missbruk av droger. Centerpartiet anser att det inte ska vara så enkelt att få tag i cannabis i Katrineholm, att var tredje ungdom vet hur och var det går att beställa och var det levereras, vilket regionens undersökning Liv & hälsa ung pekar på.

Det får konsekvenser om barn och unga börjar använda narkotika och andra droger. Folkhälsomyndigheten pekar på att den som "debuterar" före 16 års ålder ökar risken för arbetslöshet, kriminalitet och psykisk ohälsa, utöver de fysiska skadeverkningarna. Så samhället har mycket att vinna – även ekonomiskt – på att få bort narkotikan från framförallt våra unga.

Katrineholms kommun måste därför göra mer för att försena och förhindra ungas debut än vad som görs idag.

Mot bakgrund av detta yrkar Centerpartiet:

Att kommunen rustar alla kommunanställda med kunskaper om droganvändning och beroende, en ANDTS-utbildning.

Att kommunen rustar alla föräldrar på samma sätt.

Att kommunfullmäktiges ledamöter får en utbildning eller föreläsning i anslutning till ett sammanträde. Därmed får allmänheten också möjlighet att ta del av samma information.

Att kommunen rustar alla barn med kunskaper, så att de vet och väljer att svara nej den dag frågan kommer om de vill prova.

Att kommunens hemsida blir tydligare, så att det snabbt går att hitta svar för googlande, oroade föräldrar exempelvis.

Katrineholm 17 oktober 2023

Inger Fredriksson (C)

Ingela Wallace (C)

Revidering av Södermanlands läns regionala ANDTS-strategi (alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel om pengar)

Förvaltningens förslag till beslut

Hållbarhetsutskottet beslutar att anta revideringarna av Södermanlands läns regionala ANDTS-strategi (alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel om pengar) 2024-2026.

Sammanfattning av ärendet

Länsstyrelsen har tillsammans med Regionen, Polisen, kommuner och andra aktörer arbetat fram en reviderad regional strategi med åtgärdsprogram för arbetet med alkohol, narkotika, dopning samt spel om pengar-arbetet (ANDTS) i Södermanlands län. Strategin anger en riktning för arbetet med ANDTS och samverkan inom området för åren 2024-2026.

I den reviderade ANDTS-strategin och tillhörande åtgärdsprogram finns anpassningar efter de nya nationella målen och med hänsyn till nya och fortsatta prioriterade områden i länet. Revideringen av åtgärdsprogrammet omfattar även Spel om pengar. Strategin redovisar insatsområden (kallat åtgärdsprogram) för var och ett av de sex målområdena, vilka aktörer som föreslås vara med samt vem/vilka som föreslås vara initiativtagare inom varje insatsområde.

Strategin är tänkt att bidra till ett långsiktigt, strukturerat och målinriktat regionalt och lokalt arbete med ANDTS. Den ska forma en plattform för samlat agerande på länsnivå samt utgöra ett stöd för arbetet på lokala och regional nivå.

Att ställa sig bakom den regionala ANDTS-strategin ses som en del av den fortsatta utvecklingen av kommunens ANDTS-arbete och åtgärdsprogrammet är att betrakta som ytterligare ett verktyg i arbetet. Åtgärdsprogrammet bidrar till ett förtydligande för verksamheter för planering av sitt ANDTS-arbete i sina respektive verksamhetsplaneringar.

Ärendets handlingar

- Södermanlands läns regionala ANDTS-strategi (alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel om pengar) 2024-2026.

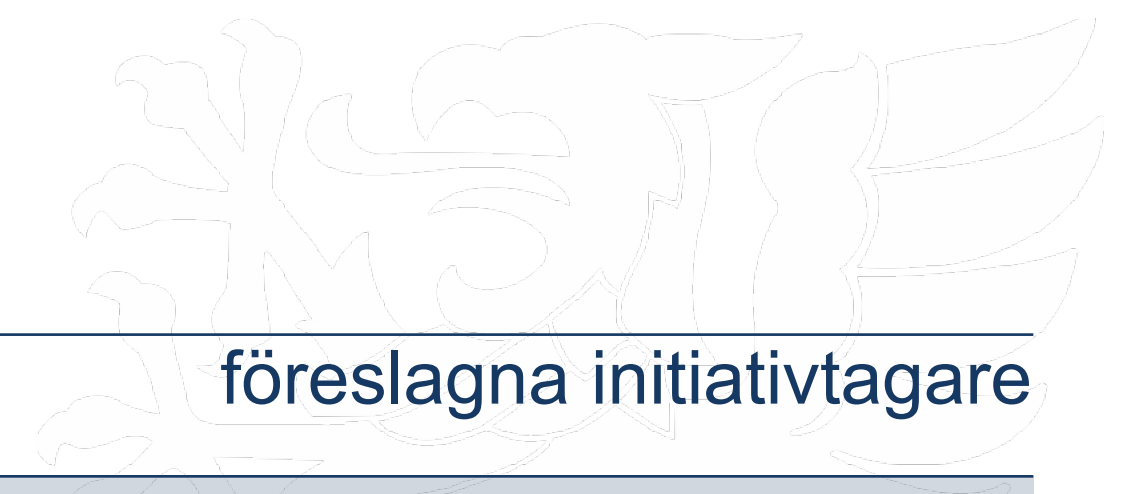
Emma Fälth
Samordnare social hållbarhet

Beslutet skickas till: Akten

Revidering av åtgärdsprogrammet för ANDTS- strategi 2024-2026

Mål 1: Tillgången till alkohol, narkotika, dopningsmedel och tobaks- och nikotinprodukter samt skadeverkningarna av spel om pengar ska minska.

insatsområde	föreslagna aktörer	föreslagna initiativtagare
1) Verka för att näringsidkarens egenkontroll förbättras genom kontrollköp	Kommuner Länsstyrelsen Polismyndigheten	Kommuner
2) Fortsatt metodutveckling för såväl lokalt som regionalt samordnad tillsyn	Länsstyrelsen Polismyndigheten Kommuner	Länsstyrelsen Polismyndigheten Kommuner
3) Genomföra utbildning i alkohol- och tobakslagstiftningen om tillstånd och tillsyn för förtroendevalda politiker i kommunerna	Länsstyrelsen Kommuner	Länsstyrelsen
4) Arbeta med metoden Ansvarsfull alkoholserving	Kommuner Länsstyrelsen	Kommuner
5) Utveckla arbetet med metoden Krogar mot knark	Kommuner Länsstyrelsen Polismyndigheten	Kommuner Länsstyrelsen Polismyndigheten
6) Öka kunskapen om spelproblem och förekomst i olika grupper	Länsstyrelsen Kommuner Region Sörmland	Länsstyrelsen
7) Stärka det förebyggande arbetet mot spelproblem på relevanta arenor för olika målgrupper	Kommuner Länsstyrelsen Region Sörmland	Kommuner Länsstyrelsen
8) Utveckla verkningsfulla kontaktvägar mellan myndigheterna för en ökad samverkan och löpnade dialog	Länsstyrelsen Kommuner Polismyndigheten	Länsstyrelsen

Mål 2: Barn och unga ska skyddas mot skadliga effekter orsakade av alkohol, narkotika, dopning, tobaks- och nikotinprodukter och spel om pengar

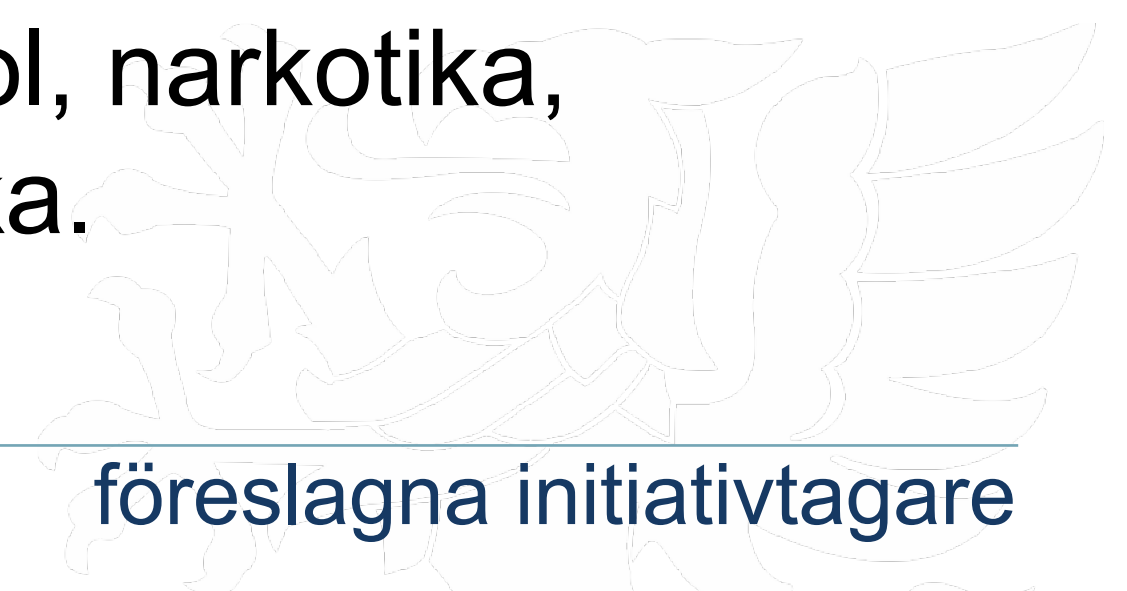
insatsområde	föreslagna aktörer	föreslagna initiativtagare
1) Öka kunskapen om och stärka stödet till barn och unga som har anhöriga med risk- eller missbruk.	Kommuner Region Sörmland Länsstyrelsen	Kommuner Region Sörmland
2) Utveckla föräldraskapsstöd som preventiv insats för ANDTS så att fler målgrupper kan ta del av stödet	Kommuner Region Sörmland Länsstyrelsen	Kommuner
3) Verka för att barn och ungas rätt till tobaks- och nikotinfri skoltid uppfylls	Kommuner Region Sörmland Länsstyrelsen	Kommuner
4) Arbeta strukturerat i samverkan mot målet "Ett rökfritt Södermanlands län 2025".	Region Sörmland Kommuner Länsstyrelsen	Region Sörmland
5) Möjliggöra för fler att ta del av kunskap och stöd inför föräldraskap	Region Sörmland Kommuner	Region Sörmland
6) Fortsätta arbetet med att implementera "Socialstyrelsens nationella riktlinjer för prevention och behandling vid ohälsosamma levnadsvanor" inom mödra- och barnhälsovård.	Region Sörmland Länsstyrelsen Kommuner	Region Sörmland

Mål 3: Antalet barn och unga som börjar använda narkotika, dopningsmedel, tobaks- och nikotinprodukter eller debuterar tidigt med alkohol och spel om pengar ska minska.

insatsområde	föreslagna aktörer	föreslagna initiativtagare
1) Stötta utvecklingen av och implementering av förebyggande ANDTS-arbete i skolan	Kommuner Region Sörmland Länsstyrelsen	Kommuner
2) Sprida kunskap om och arbeta efter vetenskapligt baserad ANDTS-prevention utifrån barn och ungas hälsa	Region Sörmland Länsstyrelsen Kommuner Polismyndigheten Ideell sektor	Region Sörmland Länsstyrelsen
3) Undersöka och utveckla samverkan för en sammanhållen barn- och ungdomshälsa	Region Sörmland Kommuner	Region Sörmland
4) Stärka kompetensen kring ANDTS och lustgas hos elevhälsan och arenor där barn och unga vistas	Kommuner Länsstyrelsen Region Sörmland Ideell sektor	Kommuner Länsstyrelsen
5) Skapa delaktighet för barn och unga i det förebyggande ANDTS-arbetet utifrån barnrättsperspektivet	Kommuner Region Sörmland Ideell sektor	Kommuner
6) Fortsatt arbeta med nätverket PRODIS (Prevention av dopning i Sverige)	Länsstyrelsen Kommuner Polismyndigheten	Länsstyrelsen Kommuner

Aktörer inom tränings- och gymsektorn

Mål 4: Antalet personer som utvecklar skadligt bruk eller beroende av alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobaks- och nikotinprodukter och spel om pengar ska minska.

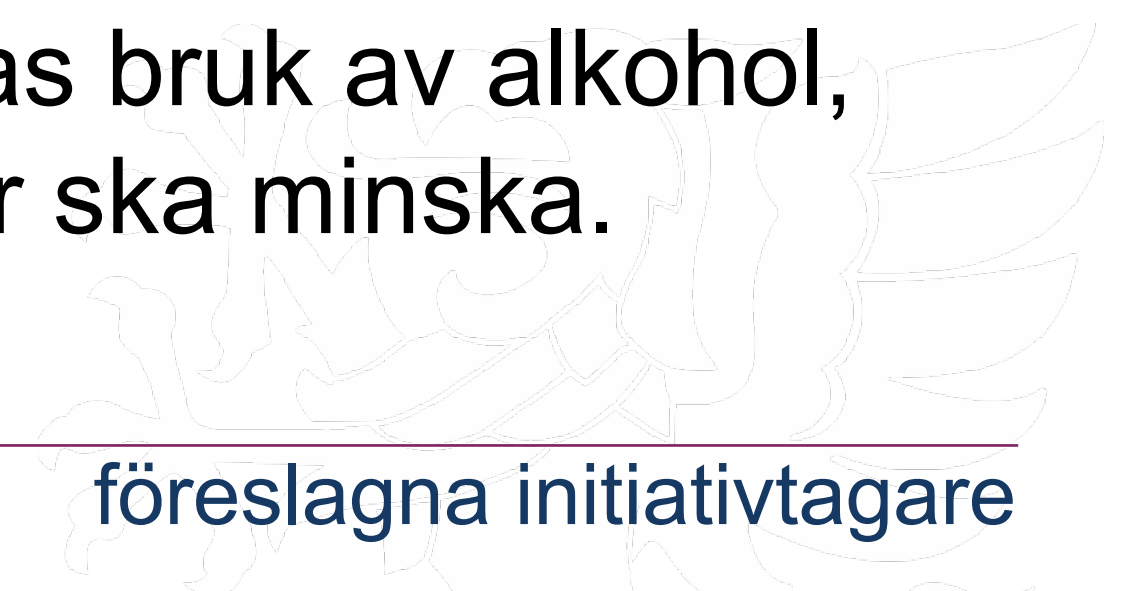
insatsområde	föreslagna aktörer	föreslagna initiativtagare
1) Kontinuerligt arbeta för att "Socialstyrelsens nationella riktlinjer för prevention och behandling vid ohälsosamma levnadsvanor" implementeras	Region Sörmland Kommuner	Region Sörmland
2) Fortsätta utveckla arbetet för att unga vuxna med missbruk, riskbruk och beroende ska uppmärksammas tidigt, ges stöd och sammanhållen vård	Region Sörmland Kommuner	Region Sörmland
3) Ytterligare stärka tandvårdens preventiva arbete med alkohol, narkotika och tobaks- och nikotinprodukter	Region Sörmland Länsstyrelsen	Region Sörmland
4) Verka för samverkan i länet för att förebygga och åtgärda ANDTS-relaterad ohälsa inom arbetslivet och näringslivet	Region Sörmland Kommuner Länsstyrelsen	Region Sörmland

Mål 5: Personer med skadligt bruk, eller beroende ska utifrån sina förutsättningar och behov ha tillgång till vård och stöd av god kvalitet.

insatsområde	föreslagna aktörer	föreslagna initiativtagare
1) Öka kunskapen om det intersektionella perspektivets betydelse och allas lika rätt till vård och stöd	Region Sörmland Kommuner Länsstyrelsen	Region Sörmland
2) Synliggöra och öka kunskaperna om gruppen äldre med missbruk eller beroende	Region Sörmland Kommuner	Region Sörmland Kommuner
3) Synliggöra och öka kunskaperna om flickor och kvinnor med missbruk eller beroende	Region Sörmland Kommuner Länsstyrelsen	Region Sörmland
4) Synliggöra och öka kunskaperna om gruppen med funktionsnedsättning med missbruk eller beroende	Länsstyrelsen Region Sörmland Kommuner	Länsstyrelsen

Mål 6: Antalet personer som dör och skadas på grund av sitt eget eller andras bruk av alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobaks- och nikotinprodukter eller spel om pengar ska minska.

insatsområde	föreslagna aktörer	föreslagna initiativtagare
1) Öka kunskapen om och användandet av det nationella varningssystemet för att motverka narkotikarelaterade dödsfall	Region Sörmland Kommuner Polismyndigheten Länsstyrelsen	Region Sörmland Kommuner
2) Utveckla arbetet och samverkan kring SMADIT-modellen	Polismyndigheten Region Sörmland Kommuner	Polismyndigheten
3) Utveckla eller genomföra relevanta insatser utifrån befintliga nationella och regionala strategier inom psykisk hälsa och suicidprevention	Region Sörmland Kommuner Polismyndigheten Ideell sektor	Region Sörmland